MAKTABGACHA YOSHDAGI BOLALAR TARBIYASIDA AN'ANAVIY VA ZAMONAVIY METODLARNING QIYOSIY TAHLILI

ISFT instituti Samarqand filali magistranti
Abdullayeva Madina Rahmatulla qizi

ANNOTATSIYA. *Mazkur maqolada maktabgacha yoshdagi bolalar tarbiyasida qo'llaniladigan an'anaviy va zamonaviy metodlarning nazariy asoslari hamda ularning amaliy ahamiyati qiyosiy jihatdan tahlil qilinadi. Tadqiqot davomida ushbu metodlarning afzallik va kamchiliklari aniqlanib, zamonaviy ta'lim tizimida ularni integratsiyalashgan holda qo'llash zarurligi asoslab beriladi. Shuningdek, bolalarning intellektual, ijtimoiy va ijodiy rivojlanishiga ta'sir etuvchi omillar yoritiladi.*

Kalit so'zlar: *maktabgacha ta'lim, an'anaviy metodlar, zamonaviy metodlar, tarbiya, qiyosiy tahlil, rivojlanish, interfaol ta'lim.*

АННОТАЦИЯ. *В данной статье проводится сравнительный анализ традиционных и современных методов воспитания детей дошкольного возраста. Рассматриваются их теоретические основы, преимущества и недостатки, а также обосновывается необходимость их интеграции в современной образовательной системе. Особое внимание уделяется влиянию методов на интеллектуальное и социальное развитие детей.*

Ключевые слова: *дошкольное образование, традиционные методы, современные методы, воспитание, сравнительный анализ, развитие.*

ABSTRACT. *This article presents a comparative analysis of traditional and modern methods used in preschool education. The theoretical foundations, advantages, and limitations of these methods are examined. The necessity of integrating both approaches in modern education is justified. Particular*

attention is given to their impact on children's intellectual, social, and creative development.

Keywords: *preschool education, traditional methods, modern methods, upbringing, comparative analysis, development.*

KIRISH. Maktabgacha ta’lim tizimi jamiyatning barqaror rivojlanishini ta’minlovchi muhim omillardan biri hisoblanadi. Ayniqsa, maktabgacha yoshdagi bolalar tarbiyasi ularning keyingi bosqichlardagi ta’lim samaradorligini belgilab beradi. Shu sababli ta’lim jarayonida qo‘llaniladigan metodlarning ilmiy asoslanganligi muhim ahamiyat kasb etadi.

Hozirgi globallashuv va axborot texnologiyalari rivojlangan davrda ta’lim tizimi oldiga yangi talablar qo‘yilmoqda. Bu esa an’anaviy metodlar bilan bir qatorda zamonaviy yondashuvlarni qo‘llash zaruratini yuzaga keltirmoqda.

Mavzuning dolzarbligi. Maktabgacha yosh — bu shaxs rivojlanishining eng intensiv davri hisoblanadi. Ushbu bosqichda bolaning: tafakkuri, nutqi, ijtimoiy xulqi, psixologik xususiyatlari faol shakllanadi.

Shu boisdan ta’lim-tarbiya jarayonida samarali metodlarni tanlash dolzarb masala hisoblanadi.

Zamonaviy jamiyat esa ijodiy, mustaqil fikrlovchi va moslashuvchan shaxslarni talab qilmoqda. Bu esa pedagogik jarayonni yangicha tashkil etishni taqozo etadi.

An’anaviy metodlarning nazariy asoslari. An’anaviy metodlar uzoq yillar davomida shakllangan pedagogik tajribaga asoslanadi. Ular ko‘proq o‘qituvchi faoliyatiga tayanadi va bilim berishga yo‘naltirilgan.

Xususiyatlari:

- tarbiyachi markaziy o‘rinda
- bolalar passiv ishtirokchi
- qat’iy intizom

- bilim berishga urg‘u

Afzalliklari:

- tizimlilik
- barqarorlik
- tez natija

Kamchiliklari:

- mustaqil fikrlash rivoji sust
- ijodkorlik cheklangan
- individual yondashuv yetarli emas

Qiyosiy tahlil. An’anaviy va zamonaviy metodlar o‘rtasidagi asosiy farqlar quyidagilardan iborat:

Mezoni	An’anaviy metodlar	Zamonaviy metodlar
Yondashuv	Tarbiyachi markazida	Bola markazida
Faollik	Passiv	Faol
Natija	Bilim	Ko‘nikma
Metodlar	Yodlash	Interfaol

Integratsiyalashgan yondashuv.

Hozirgi ta’lim tizimida eng samarali yo‘l — bu ikki metodni uyg‘unlashtirishdir. Bu orqali:

- ta’lim sifati oshadi
- bolalarning individual xususiyatlari hisobga olinadi
- rivojlanish samaradorligi ta’minlanadi

Amaliy muammolar.

Zamonaviy metodlarni joriy etishda quyidagi muammolar mavjud:

- metodik tayyorgarlik yetishmasligi
- texnik vositalar kamligi
- an’anaviy qarashlarning ustunligi

Xulosa. Maktabgacha yoshdagi bolalar tarbiyasida an’anaviy va zamonaviy metodlar bir-birini to‘ldiruvchi tizim sifatida qaralishi lozim. Zamonaviy metodlar ustun bo‘lsa-da, an’anaviy metodlarning ijobiy jihatlarini saqlab qolish muhimdir.

Ularni uyg‘unlashtirish orqali bolalarning har tomonlama rivojlanishini ta’minlash mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Abduqodirova M.Q. *Maktabgacha ta’lim pedagogikasi*. – Toshkent: Fan va texnologiya, 2020. – 320 b.

2. Toshxo‘jayeva M.T. *Pedagogik texnologiyalar: nazariya va amaliyot*. – Toshkent: O‘zbekiston Milliy ensiklopediyasi, 2018. – 250 b.

3. G‘ofurova N. *Pedagogik texnologiyalar va interfaol metodlar*. – Toshkent: Fan, 2019. – 280 b.

4. Karimova D. “Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari va maktabgacha ta’lim”. // *Zamonaviy ta’lim*, 2020. №4. – B. 60–64.

5. Mahmudova Z.Sh. “Maktabgacha ta’limda loyihaviy texnologiyalarni qo‘llash”. // *Ta’lim innovatsiyalari*, 2022. №1. – B. 112–117.